

XXIII.

B e t æ n k n i n g

over

Forflag til Lov om Fastfættelsen af Capitelstarten.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 8de Januar 1866.)

Nærværende Udvalg maa tiltræde de Betragtninger, som gjordes gjældende af det i forrige Samling over et lignende Lovforslag nedfatte Udvalg, nemlig:

at Capitelstarten efter den hidtil brugte Ansættelsesmaade i Realiteten har været fyldestgjørende, idet selvsølgelig en Gjennemsnitspris for længere Tidsrum og for større Districter umulig kan falde sammen med alle de virkelige Handler, som kunne være forskjellige fra Egn til Egn og fra Dag til Dag, og

at Capitelstarten baade ifølge Lovgivningen og ifølge Overenskomster, som tildeels ere indgaaede for bestandig, hos os danner Grundlaget for saa mange og vigtige Værdiansættelser, at en Forrykkelse i dette Forhold tilnærmelsesviis vilde have en lignende Virkning, som en Rystelse af Landets Pengevæsen, og derfor maa behandles med den største Forsømmelse.

Naar Udvalget desuagtet skal tilraade Thinget at imødekomme Ansøgen om en Forandring i den Maade, hvorpaa de til Grund for Ansættelsen liggende Oplysninger tilveiebringes, saa er det, fordi der til Støtte for denne Forandring kan paaheraabes, at der er foregaaet nogen Forandring i de paagjældende Personers Stilling til Sagen, siden den nu gjældende Ordning blev indført, idet Naturaltiendens Afsløsning har givet Capitelstarten en forhyøjet Betydning for Geistligheden, og i det Bestemmelser om Sædtillæg til Retsbetjentenes faste Lønning giver disse en, om end overmaade

ringe, Interesse i Capitelstartens Størrelse (for Sjællands og tildeels for Volland-Kalsters Stifter). Da det nu er muligt, at selv under Forudsætning af lige Hæderlighed og Sagtyndighed, Interessesen kan have nogen Indflydelse paa Opfattelsen af Kjendsgjerninger, bør efter Udvalgets Mening den Forandring ikke afvises, at der sikkes ogsaa Tiendehyberne en directe Medvirkning ved den aarlige Ansættelse.

Imod det tidligere Forflag, i dette Diemed at indrømme selve Sogneforstanderskaberne et Botum, er der blevet indvendt, at her ikke handles om en Communesag, men om et Forhold, som deels angaaer Staten, deels griber ind i mange privatretlige Forhold, — at Ansøret formindskes, hvor det deles af Mange, — at en directe Modsetning mellem Sognepræst og Communeraad i et Interessespørgsmaal kunde faae en uheldig Indflydelse paa Forholdet mellem Sjælesørger og Menighed, og endelig, at det vil medføre praktiske Vanskeligheder i rette Tid at erholde maanedlige Vota fra alle Landets Communeraad. Disse Ulemper har Udvalget troet at kunne undgaa ved det Forflag, at Sogneforstanderskabet eller Borgerepræsentantskabet skal vælge en Mand — i eller udenfor sin egen Midte —, som i et Tidsrum af 3 Aar under sit eget Navn og Ansvar skal indsende sit Botum efter de samme Schemata, som ere foreskrevne eller heretter maatte vorde foreskrevne for Præsterne og Underpørigheberne. Da disse afgive deres